

BÂWIH AṬANGA ROLUAHTU NIHNA

CHÂNGVAWN: “Chutichuan bâwih i ni tawh lo va, fâ i ni tawh zâwk e; tin fâ i nih chuan Pathian zâra roluahtu tûr i ni” (*Galatia 4:7*).

SABBATH CHAWHNU

AUGUST 12

Chhiar tûrte: *Rom 6:1–11; 9:4, 5; Galatia 3:26–4:20; Hebrai 2:14–18; 4:14, 15.*

PAULA hian Galatia khuaa mîte chu bâwih ang ni lo va, Pathian fa anga nung leh thil ti thîn zâwk tûr leh chumiin a ken tel chanvo leh hamthate chu ta neih tûrin a hrilh a – he thu ngei mai hi Martin Luther-a pawhin hriat a mamawh êm êm mai kha a ni. Khatia mi sual a nihzia inhriatna a neih tâkah khân ama thil tha tih hmanga ngaihdamna leh thlamuanna neih tumin a bei nasa hlê a. Nasa taka a nun tihrehawmin chaw te a nghei thûl, zânah te pawh tlai vârh thînin a pianpui sualte chu tukzal a nih theih nân hruihrualten a invaw chiam thîn a. Pathian hmaa dipui tlâk thinlung thianghlim neih theihna tûr a nih ringin a tih theih ang zawng zawng chu a ti vek tawh. A hnûa ama’n a sawi dânin, puithiam tha tak, an awmna pâwl dân leh dîn engkim zâwm vektu a ni a; mahse thlamuanna a hmu thei bawk sî lo. “Vânram khi puithiam hna tha taka thawh avânga chan theih tûr ni ta se chuan kei hi a chang tûrte zînga mi ka ni ve ngei ang” tiin a sawi hial a ni. Mahse chutiang zâwnga chan chî chu a ni sî lo.

Krista-ah chuan chhandamna a awm a ni tih thu Galatia Lehkathawna inziak hi a hriatthiam hnûah chauh a thlarau (nun) tâna zalêna leh beiseina chu a rawn nei ve tan ta a. Chumi chuan khawvêl chanchin hi a sâwi danglam ta vek bawk a ni.

SUNDAY

AUGUST 13

Kristaa kan nihna (*Gal. 3:26–29*)

Galatia 3:24 thu hi rilrua hre reng chungin Galatia 3:26 chhiar la. Engtin nge he lai thu hian Isua tlan tawh kan nih hnua dân nêna kan inzawm dân hrethiam thei tûrin min tanpui le? _____

Châng 26-na hi Sâp tawng Bible lamah chuan “chuvângin” tih sawina, “for” tiin a in tan a, chu chuan hemi châng leh a hma chiah châng hi a inzawm a ni tih a entîr. Zirtîrtu fapa chu naupang a nih chhông zawng chauh pa thuhnuaiah a awm ang chiahin, Krista pawmtute chu naupang ni tawh lova, Pathian “fa” puitling tawhte an nih tâk zâwk *avângin* dân nêna an inlaichîn tawn dân pawh a inthlâk danglam ta bawk niin Paula chuan a sawi.

Heti laia *fa* tih hi Sâp tawng Bible lamah bawk chuan *fapa* tih a ni kher a, a tawngbul (Grik) lamah pawh hetiang hi a nih dân a ni maithei e. Amaherawhchu, Paula hian he thumal hi hmeichhiate pawh huam telin a hmang a ni tih a Chiang tho va (*Gal 3:28*). *Fate* ti mai lova *fapate* tih a hman zâwkna chhan chu chhôngkaw rokhâwmtu chu *fapate* an nih zâwk ðhin vâng a ni pakhat a; “Pathian *fapate*” tih tawngkam hi Thuthlung Hlui lamah chuan Israel mîte nihna bîk sawi nân hman a ni ðhin (*Deut. 14:1; Hos. 11:1*). Tûn hma zawnga Israel mîten an lo pum bilh ðhin Pathian nêna inlaichînna duhawm tak kha Jentail-te pawhin Kristaah chuan an lo nei ve thei ta a ni.

Baptisma chan hi eng vâng a pawimawh êm êm nge a nih le? *Galatia 3:27, 28; Rom 6:1–11; 1 Petera 3:21.* _____

Châng 27-naah pawh hian “chuvângin” tih sawina (“for”) thumal tho kha a hmang leh a. Baptisma chan chu kan nun leh Krista a inzawm theihna atâna thu kan tihtlûkna pawimawh tak niin a ngai a ni. Rom 6-ah pawh baptisma chu Krista nê kan inpumkhat ta a, a thihna leh a thawhleha chu kan tawmpui vê a ni tih entirtu a nih thu a sawi. Galatia Lehkathawnah hi chuan tehkhin thu dang deuh a hmang a: baptisma chu Kristaa inthumna niin a sawi thung. He tawngkam hian Thuthlung Hlui lehkhabutên felna leh chhandamna kawrfual hâktîr tih an sawina châng mâwi tak takte (*Isa. 61:10, Job 29:14*) kha min hriat chhuatîr a. “Paula hian baptisma chan chu Kristan amah ringtute kawrfual a hâktîr lai ang deuhah a chan a. He tawngkam hi hmang chiah lo mah se, ringtute chung a felna hlan a nih thu a sawina a ni.”—Frank J. Matera, *Galatia* (Collegetown, Minn.: The Liturgical Press, 1992), p. 145.

Baptisma hmanga Krista nê kan inzawm tâkna hian Krista nuna thil dik chu keimahni nunah pawh thil dik a ni ve tho tih a lantîr a. Krista chu Abraham a “thlah” a ni a, ringtute pawh hian, Krista “roluahpuitute” (*Rom 8:17*) kan nih tlat tawh avângin, Abraham a leh a thlahte hnêna siam thuthlung thutiam zawng zawngte chu an lo chang ve thei ta a ni

Kristaa thil dik kha keimahniah pawh a dik ve a ni tih thu hi ngun takin ngaihtuah chhinzawm la. Engtiangin nge he thu ropui tak hian kan nun pêng hrang hrangte hi a nghawng dâwn le?

THAWHTANNI

AUGUST 14

Dân bulpuite sala tâng

Pathian nêna kan inlaichînna chu fapa leh roluahtu nihna nêna a khaikhin hnû lawkah, rokhâwmtu nihna chungchâng

chipchiar deuh zâwkin a sawi chhonzawm leh nghâl a (*Gal. 4:1–3*). A ṭawngkam hman hian mi pakhat, in leh lo tam tak neitu chu a thî a, a thil neih zawng zawng chu a fapate zînga a upa ber kutah a lo awm tâkna ang dinhmun hi min hriattîr a. Nimahsela, a fapa chu a la naupang hlê mai sí a. Chumi chu a hriat avângin a puitlin hmâ zawng enkawltute hnuaiia awm rih tûrin thurochhiah a lo siam sa vek a. Fapa chu a pa in leh lo neitu dik tak ni tho mah sela, naupang mai a la nih miao si avângin a tak takah chuan chhiahhlawh û âwrh chauh a ni.

Paula tehkhin thu hman hi Galatia 3:24-a zirtîrtu chungchâng thu nêh pawh khân a inang khawp mai a; mahse hetah hi chuan enkawltu thuneihna chu a sângin a lian zâwk êm êm thung. Enkawltu chu naupang enkawl sei lian tûr ringawta rawih an ni lo va, mawhphurhna engkim la thei tûr khawpa fapa a lo puitlin tak tak hma chu a sum leh pai bâkah, a in leh lo zawng zawng enkawl hnâ nêh lam a kutah a awm vek a ni.

Galatia 4:1–3 chhiar la. Engtin nge heti laia Paula thil sawi hian Kristaa kan awm tawh hnuaiia dânin kan nuna pawimawhna a la neih dân chu hrethiam thei tûrin mi puih? _____

Galatia 4:3-a “khawvêl thilte” (ESV, KJV) tih hi eng nge a awmzia tih thûah inhnialna awm a. Grik ṭawnga *stoicheia* tih awmzia chu “thilte” tihna a ni mai a. Mi ṭhenkhat chuan he thumal hi lei leh vân pum puia thil awmte siamtu thil bulte sawina niin an ngai a (*2 Pet. 3:10, 12*); tûnlai hun ṭha lo tak thununtu ramhuai thiltihtheihna sawina (*Kol. 2:15*) emaw, sâakhaw nun inṭanna, Pathian thu bul A A W B sawina emaw (*Heb. 5:12*) nia ngai pawh an awm bawk. Eng pawh ni se, Krista lo lan hmaa mihringte dinhmun sawi nân “naupangte” (*Gal. 4:1–3*) tih a hmang hian sâkhaw nuna zirtîrna bulpuite hi a kâwk niin a lang a. Chutiang a nih chuan, Thuthlung Hlui huna dânte leh hâlral thilhlân zawng zawngte kha chhandamna

thupui sawi hawngtu chanchin tha hmahruai a nih thu a sawi tihna a ni ang. Chuvângin serh leh sâng dânte kha Israel mîte tân pawimawhin tângkai hle tho mah se, thil lo thleng tûr hlimthla mai a ni hlawm a. Krista luahlântu atâna pêk an ni lo hrim hrim a ni.

Hêng dânte hi Krista aia pawimawh zâwkah kan ngai a nih chuan hun liam tawhah lêt leh kan duh tihna ang a ni dâwn a. Galatia khuua mîte khân Krista lo kal tawh hnûah pawh an kalsan tawh dân bulthutte zawm thar leh an la tum tlat a, chuvâng chuan Paula pawh hian puitling ni ve uaih tawh sî naupang chhia ang awm thar leh duh ang deuh niin a sawi ta a ni.

Naupangte rinna ang neih ve hi a thatna lai awm thei tho mah se (Mat. 18:3), thlarau lama puitlinna tih nêh hian thuhmun a ni em? Thlarau lama i than len nasat poh leh, i rinna chu naupang ang a ni deuh deuh dâwn tihna em ni? Engtiang chiahin nge i rinna kha naupang anga pawisawi lo leh ringgamawm a nih ve le?

THAWHLEHNI

AUGUST 15

Pathianin a Fapa a tîr chhuak ta a (Gal. 4:4)

“Nimahsela a hun bi a lo kim khân Pathian chuan a Fapa, hmeichhe hrin, dân hnuaiia piang chu a tîr chhuak ta a” (Galatia 4:4, ESV).

Paula hian “hun bi kim” tih tawngkam a hmanh kher a, hei hian Pathian chu mihringte tâna a ruahmannate tihlawhtling ngei tûrin hnâ a thawk a ni tih a tilang. Isua kha ama duh hun hunna rawn kal ve ngawt a ni lo va; Pathian hun ruatah chiah chiah a ni a lo kal ni. A lo kal hunlai vêl kha *Pax Romana* tia a hriat a ni a, Rom ram awp chin zawnga remna leh muanna a thlen lai hun a ni a, chu chuan kum zahnih chhông vêl a awh a ni. Khatia Rom sipaiten Mediterranean Tuipui kam vêl ramte

an hneh tâk hnû khân remna leh muanna a lo thleng a, hnam hrang hrangte chuan ÷awng thuhmun hmang tlângin, hnam zia pakhat an intâwm a, inkal pawhna a lo ÷a ta bawk nêh, hei vâng hian chanchin ÷a pawh chak takin a darh theih phah rêng a ni. Bible thlîrna lam a÷ang pawhin hetih lai hun hi Pathianin tiam tawh Messia lo kal hun atâna a lo ruat sa a ni ve chiah bawk (*Dan. 9:24–27*).

Eng vângin nge Krista khân min tlan theihna tûrin kan mihring nihphung hi a rawn neih ve kher a tûl le ? *Johana 1:14; Galatia 4:4, 5; Rom 8:3, 4; 2 Korin 5:21; Filipi. 2:5–8; Hebrai 2:14–18; 4:14, 15.*

Galatia 4:4 leh 5-ah hian Bible-a chanchin ÷a sawina tâwi kim ber pakhat chu kan hmû a. Mihringte chanchina Isua a lo kal ve hi tihpalh thil thu a ni lo. Pathian chuan a Fapa a rawn tîr thla a. ÷awngkam danga sawi chuan, chhandam kan nih theihna tûrin Pathian hmâ a rawn lâ pawh kan ti thei ang chu.

Hêng châng pahnihtea lang Chiang deuh mai bawk chu Krista chatuana Pathian a nih thu hi a ni a (*Joh. 1:1–3; 18; Filipi 2:5–9; Kolosa 1:15–17*). Pathian chuan vântirhkoh tu emaw a rawn tîr mai lo va. Amah ngei a lo kal a ni.

Isua kha awm ÷an nî nei lo Pathian Fapa ni mah se, “hmeichhe hrin” erawh a ni ve tho bawk a. He lai thu hian mipa chî tel lova piang a nihna a kawh tho rualin, mihring dik tak a nihzia sawi lan a tum mah zâwk niin a lang.

“Dân hnuaia lo piang” tih ÷awngkam hian Isua kha Juda hnama piang a nih thû a sawi bâkah, mihring zawng zawngin kan phurh vek ânchhia chu ani pawhin a rawn phur ve a ni tih a kâwk bawk.

Keimahnia inchhandam mai thei kan nih loh avângin Krista chu mihringa a rawn ÷an a, kan nihna min rawn ÷awmpui ve a ngai a. Suala tlu tawh kan nihphung chu a Pathian zia nêh a

inbelhbawm a, chumi avâng chuan kan Âiawh, kan Chhandamtu leh kan Puthiam Lalber ni tûrin a tling ta a ni. Adama pahnihna a nihna angin Adama pakhatnain a thuâwih lohna avânga a lo hloh tawh zawng zawngte chu rawn la kîr leh vek tûrin a rawn kal a (*Rom 5:12–21*). A thuâwihna hmang khân dânin a phût zawng zawngte chu tlingtla vekin, Adama lo hlawhchham tawhna chu a tlan chhuak a. Kraws-ah khân mi sualte thih âi thîin, rinna dik tak neia a hnêna intulût zawng zawngte chu tlan chhuak vek tûrin dikna chanvo a lo nei ta a ni.

NILAINI

AUGUST 16

Faa vuah nih avânga hamthatnate (*Galatia 4:5–7*)

A thu khel lai mêk chu Galatia 4:5–7-ah chipchiar zâwka sawi chhonzawm lehin, dân hnuai a awmte chu Kristan a tlan chhuah tawh thu uar takin a sawi a (*châng 4, 5*). Tlan tih chu “lei lêt leh” tihna a ni a. He tawngkam hian indonaa mi an man emaw, sala tâng mi tu emaw a zalên theihna tûra pawisa pe tih a kâwk a. He lai thûah hi chuan tlanna tih hian mi tu emaw zalênna neihfir tih lam a kâwk.

Mahse eng lak aţangin nge zalên kan mamawh le? Thuthlung Thar lehkhIBUTE hian thil pali lak aţanga zalên kan mamawh thu min hrilh a. Chûngte chu: 1) ramhuai leh a ngamthlêmna lak aţanga zalênna (*Heb. 2:14, 15*) te; 2) thihna lak aţanga zalênna te (*I Kor. 15:56, 57*) te; 3) sala min tântirtu sual thiltihtheihna lak aţanga zalênna (*Rom 6:22*) te leh, 4) dân ânchhe lak aţanga zalênna (*Rom 3:19–24; Gal. 3:13, 4:5*) te a ni.

Kristan amaha tlanna kan neih avânga thil min tihhlawhtlinsak tâk chu eng nge ni? *Galatia 4:5–7; Efesi 1:5; Rom 8:15, 16, 23; 9:4, 5.* _____

Kristan min tihhlawhtlinsak tâk hi “chhandamna” tiin kan sawi ber a. Chu chu a dik tho rualin, Paula ÷awngkam hman “fâa vuah” (Grik, *huiiothesia*) tih hian a nihna dik tak a sawi chhuak Chiang zâwk a. Amah hi Thluthlung Thar pum puia he thumal hmang awm chhun ni mah se, faah vuah tih hrim hrim hi chu Grik mîte leh Rom mîte khawvêlah khân a mikhual lo hlê. Paula dam lai ngei pawh khân Rom lal eng emaw zât chuan faa vuah/faa lâ tih chu fapa nei loten anmahni rawn thlâktu tûr atâna mi tu emaw an thlanna kawngah an hmang thîn a. Chutianga faa vuahten hamthatna an chan zînga langsâr zual deuh deuhthe chu: “ 1) Fapaa lâk chu . . . a latu fapa dik tak ang a lo ni ta a . . . 2) Amah latu chuan ÷a taka enkawl sei len a rem ti a, a ei in tûr leh a thawmhnaw mamawh zawng zawngte pawh pêk a inhuam bawk a. 3) Faa lâk a nih tawh chuan hnâwl leh hnuhnawh theih a ni tawh lo va. 4) Sala hralh leh theih a ni tawh lo va. 5) Amah hringtu a nu leh pate pawhin an rawn nei lêt leh ngawt thei tawh bîk lo va. 6) Faa lâk a nihna chuan rokhâwmtu nihna pawh a keng tel nghâl bawk a ni.”—Derek R. Moore-Crispin, “Galatia 4:1–9: The Use and Abuse of Parallels,” *The Evangelical Quarterly*, vol. LXI/No. 3 (1989), p. 216.

Khawvêl thilah mah hetianza chanvo ÷a hi an inpe a nih chuan, Pathian fâtea vuah kan nih tâk avânga hamthatna kan chan tûr ropuizia chu i ngaihtuah thiam mai âwm e.

Hebrai ÷awngka *Abba* tih chu naupangin nêl taka a pa a kohna, Mizoten “A pa” kan tih ang deuh hi a ni tih hre chungin Galatia 4:6 hi chhiar la. He ÷awngkam hi Isua pawhin a ÷awngtâi khân a hmang ve a (*Marka 14:36*), keini pawhin Pathian fâte kan nih tawh avângin Pathian chu “Abba” tiin kan lo ko ve thei ta a ni. Chutiang taka Pathian nêna innêla awm chu nuam i ti em? Nuam i ti lo a nih chuan eng vâng nge ni? Pathian nên innêl taka in awm theih nân eng nge i tih theih awm le? _____

Eng vângin nge salah bawk kan kîr leh ang? (Gal. 4:8–20)

Galatia 4:8–20 chhiar la. A hnuaiah hian Paula thil sawite hi a tlângpui ziaik chhuak la. Galatia mîte zînga chanchin t̄ha dik lo darh mêk chu a lâk thutakzia engtin nge lan? _____

Galatia khuua mîte khân engtiang chiahin nge sâkhaw biak dân an kalpui tih chu a sawi lang lo nân, thlarau lama an saltâna thlentu Pathian biak dân dik lo awm chu a vei hlê a ni tih erawh a lang a. Chu zirtîrna chu hlauhawm hlê nia a hriat avângin, hetiang lehkhathawn lungkuai tak pawh hi a ziaik ta rêng bawk a, Galatia mîte chu fa nihna a t̄anga sal nihnaah kîr leh ang deuh an nih thu a hrilh ta a ni.

Paula hian chiang takin sawi lang lo mah se, Galatia mîte khân a ngaimawh zâwng tak thil an ti a ni tih tilangtu eng thu nge a sawi? Galatia 4:9–11. _____

Mi tam tak chuan Paulan “nî te, thlâ te, hun te, kum te” (Gal. 4:10) tih thu a sawi hi serh leh sâng dânte chauh ni lovin, Sabbath ngei pawh a hnâwl tawh tihna angin an ngai mai t̄hîn a. Mahse hetiang a hrilhfiah ngawt theihna tûrin finfiahna pakhat mah a awm lo. A hmasa berin, Paula hian Sabbath leh Juda-te ni serh dangte kha a sawisêl duh lo ni ta ang se, Kolosa 2:16-ah pawh kan hmuh angin, a hming lamin a sawi thei reng a. A dawt lehah chuan, Galatia khuua mîte thil tih chu eng thil pawh lo ni se, Kristaa zalên a nih tawhna a t̄anga sala kîr lehna a ni tih chiang takin a sawi lang bawk. “Ni sarih nî Sabbath serh hian salah mi a tântîr t̄hîn a nih chuan, amah Siamtu ngei pawh hi khawvêla Sabbath ni lo thleng hmasa ber a serh t̄um khân bâwihah a lo lût daih tawh tihna a ni ang.”—*The SDA Bible Commentary*, vol. 6, p. 967.

Ṭha taka Sabbath serhna chuan zalênna kan neih hi min chhuhsak thei a nih sî chuan, eng vângin nge Isua tehrêng pawh khân amahina a serh chu duhtâwk ta mai lo va, mi dangte pawh a serh dân tûr nêh lam a zirtîr sî le? (*Marka 2:27, 28; Luka 13:10–16.*)

Seventh-day Adventist-ten Sabbath kan serh dânah hian Kristaa zalênna kan neih kan hloh phah theihna tûr kawng a awm em? A serh dân lam chu eng pawh lo ni se, kan rilru puthmang hi eng nge ni ve rêng rêng le? Engtiangin nge kan rilru puthmang dik lo chuan Paulan Galatia khuua mîte a vaukhânna ang saltânna lamah hian min hruai luh ve daih theih tho?

ZIRTÂWPNI

AUGUST 18

Ngaihtuah zui tûr: “Vân rorêl khâwlah chuan mihringte hi dân bawhchhetute ni tho mah se, an thuâwih lohnaa an boral mai loh va, Krista chu an âiawhtu leh an chianna nia a pawm phawt chuan Pathian mi thlan, Isua Kristan ama duh thu leh lâwmzâwng ang taka a fa atâna a lâkte an nih theih nân ruahmanna siam a ni a. Pathian chuan mi zawng zawng hi chhandama an awm vek a duh a; chumi tûr chuan ruahmanna pawh siamin mihringte sual tlan nân a Fapa neih chhun ngei chu a pe ta a ni. Chuti chung a boral ta thote chu Krista Isua zârah Pathian fâa vuah an ni tawh tih pawm lotute an ni ang. Mihringte hi kan lo induh ve khang lêng ṭhîn a, chu chuan chhandam kan nih theihna tûr kawngte hi a dâl ta ṭhîn a ni. Nimahsela, kan thil tih ṭhatte ringawt hi chuan Pathian bula awm tlâkah min siam dâwn lo rêng rêng a. Pathian pawm tlâka min siamtu tûr chu a hming rinna avânga Krista khawngaihna kan lo chan chiah hi a ni. Kan thiltih eng mah hi Pathian thlan kan lo nih theihna tûr rinchan tlâk a awm lo va; thlante chu Krista avânga thlan vek an ni si a.”—Ellen G. White, “Chosen in Christ,” *Signs of the Times*, January 2, 1893.

Sawi ho tûrte:

- ❶ **LALPA** nêna kan lèn dunna kawngah hian naupang ang nih awmzia kha ngaihtuah chhunzawm leh la. Kan rinna leh Pathian nêna kan inlaichîna kawngah hian naupangte zia-a a eng lai hi nge kan entawn tûr ni ang? Chutih rual chuan, naupang chhia ang kan nih leh lutuk theihna kawngte a awm em? Han sawi ho teh u.
- ❷ **Khawngaihna** tih te, rinna avâng chauha chhandam kan ni tihte hi eng vâng hlaw deuh tlat thîn hlawm nge maw kan nih le? Eng vângin nge mi tam tak hian chhandamna hlawhchhuah tum ni âwm taka an beih leh chiam mai thîn?
- ❸ **Ningani** zirlaia zawhna hnuhnûng ber kha en leh ula. Keini Seventh-day Adventist-te hi chhuah zalên kan nih tawhna bâwiha kan kîr leh theihna dân kawng engte nge awm le? Chutiang chu engtiangin nge kan chungah a thlen theih a, engtin nge chumi lak a tang chuan kan chhuah theih ang?

KHAIKHÂWMNA: Krista-ah chuan Pathian fâte ni tûra vuah kan lo ni ta a. Chutianga Pathian fâte kan nih tawh avâng chuan Pathian chhûngten an chan theih hamthatna leh chanvo hrang hrangte pawh chu kan lo chang ve thei ta bawk a ni. Dân leh hrai zawmna hmanga Pathian nêl tum chu thil âthlâk tak a ni a. Fapa-in bâwih a nih theihna tûra fapa a nihna leh roluah tu a nih nate a bân san ang vêl a ni ang.

MIFEL TÂNTÎR

PRABHA-I chuan an khung hranna bîk (cell) chhûngah chuan ‘*Nun hi hei âi hian a hrehawm thei a ngem le?*’ Dân bawhchhiat nei pawh ka ni sî lo. *Engati nge pathiante pawh hian min ngaihsak loh le?*’ tiin a ngaihtuah a. Ani hi amâ tihsual ni miah lo tuâlthah thûa man a nih lai khân kum 16 a tling chang chang chauh a la ni.

Prabha-ite chhûngkua hi an rethei vê hlê a. Ani leh a laizâwnnu pawh hian sikul lût vê lo vin an chhûngkaw chawm nân hnâ an thawk zâwk thîn a. Kum 15 a nihin a pân a thihsan a, chuvâng chuan an chhûngkua hi retheihna chhûmpuiin a chîm chûn mai a ni. A pâ kha a thih hmâ deuh lawkin Kristian-ah a inpê a; mahse, thatpuina eng mah an nei hman sî lo. A chhûngte a thihsan ta mai sî, chûng thû vêl chu hrehawm ti takin Prabha-i-i chuan a ngaihtuah a.

Prabha-i chuan nu Hausa deuh mai tân hnâ a thawhsak thîn a, amah chu “Nû” tiin a ko ve mai a, ei rawngbâwl te, in chhûng tihfai vêl te leh khawi ilo kalpui te chu a ti thîn a. A pî pawh chu a chungah a ngilnei hlê a, ani pawh pasal sûn tawh a nih avângin kawm tûr thian dang pawh a nei bîk lo.

Tlâi khat chu Prabha-i chu an ina hâwng tûra a inbuatsaih laiin, a pî chuan chumi zân chu hâwnsan lo va, zân chu riahpui tûrin a sâwm a. Prabha-i pawhin rem a ti vê mai bawk a. Fapa atâna a lâk lah chu hmun dangah a awm rih sî avângin a pî chu a nun a khawhar vê thîn tihte a hria a.

Zîng dâr thum vêlah chuan a pî chuan Prabha-i chu a ko va. “Khawngaihin tui min lumsak teh ka’n inbual teh ang. Zîng tawngtai inkhâwma tel hman ka duh a ni a, wawiin hi pathian tâna kût hman ni tûr a ni,” tiin a hrih a. Prabha-i chuan a lû a bu nghat a, tichuan choka lam pindan thimah chuan a kal ta a.

Choka a’n hawn chuan mipa eng emaw zât lo tawm chu a va hmu ta mai a. Au pawh a âu chhuah hman hmâin, an man a, âu thei lo tûrin a kê an hnawhsak a. Chûng mipa zînga pakhat chuan amah vau nân chemtê a vilik vêl a, Prabha-i chu hmun tam takah a zai thî vêl bawk a. Pakhat dang chuan man betin, hruiin a phuâr a, kil khatah chuan a khung ta tlat a. Khûr zawih zawih chungin chûng misual hovin a pî pindan lam an luhkhung lai chu a thlîr zui tawk tawk a.

Chûng mîten a pî awmna an luhkhung laia a pî âuthâwm chu Prabha-i chuan a hria a. A pî hnênah chuan pawisa fâi te, rangkachak leh lunghlûte pe tûrin an nawr a. Chutah mangang âu leh tlu ri thûm dawt chu a hre zui a. A buai nuak nuak a, chutah chûng mîte chu an tlân chhuak leh ta a ni.

Prabha-i chu harsa takin an phuarna hrui a tâl pît thei a, mahse chokaah chuan an lo kalh hnan tlat a ni tih a hre zui nghâl a. Tukverh chu tichhiain a vâk chhuak a, ãanpui sâwmin a âu ta chêl chûl a. A pî pindan a'n luh chuan a pî chu chhuatlaiah a lo let reng a. Prabha-i chuan, “Ka pi, ka pî” tiin a âu chêl chûl chung chuan a sâwi nawk nawk a. Mahse a tlâi lutuk tawh; a pi chu a lo thi hman dêr tawh sî a.

Prabha-i chuan tukverh ațang chuan kawnga kalte chu âu vin pulis ko tûrin a ngên a. “Suâmhmang an lo lût a, ka pî an that a nia!” tiin mangang takin a âu hlawm a.

Pulis chu an lo thleng a, Prabha-i chuan thil awmzia chu a hriat ang angin a'n hrilh a. Ani chu hospital-ah an hrui a, a hliamte chu an lo enkawlsak a. Mahse chuta țanga a chhuah hnû chuan, pulis chuan amah chu ringhlelin an man zui a, tân inah an khung ta a ni. An ngaihdân chuan Prabha-i hian a pî chu a that a ni ang tih a ni.

Nî tin mai hian pulis ho chuan Prabha-i chu an dâwp a. A kut te a vuâksak a, a châng chuan zanlaiahte kâi thovin an dâwp zui zêl a. Amah tihzâm a, inpuântîr tumin a chhûngte: a nû leh a nuțapa-te pawh pulis hmuna hruiin thû an zâwt a. Engtia rei nge hetiang rawk hi a lo ruâhman tawh? Khawiah nge chûng lunghlû leh rangkachakte chu a thuhrûk puang tûrin an nawr a.

Prabha-i chuan an chhûngkaw pathiante khawngaihna leh ãanpuina dîlin, pulis-in an chhuah theihna tûra an ãanpui phawt chuan a lû a mêt kawlh ang tihte a tiam a, mahse eng mah a lo thleng thei chuâng sî lo. Pulis chuan a dâwp chhun zawm reng a, Prabha-i pawh a mangang tak zet ta a ni.

Zan khat chu cement chhuat vawt thlur maia a mut laiin, mi pakhat silhfên vâra inthuan hi a mumangah a hmû a, chûmi chuan rawn dekin, hlâu hauh lo tûrin a hrilh a. “Ka awmpui che a, chhuah zalên i ni thuai tawh ang,” tiin a thlamuân a.

Prabha-i chuan chû mî hnênah chuan, “Tu nge i nih?” tiin a zâwt a. Chû mi chuan, “Isua ka ni,” tiin a chhâng a. A tûkah pawh chuan pulis chuan an dâwp leh a. Hemi ãum pheï chu chuan tiangin

an hlap a, mahse hemi tum hi chuan tē chhe mai lo vin, a tawngtai ta zawk a. “Isu, Pathian dik i nih chuan, khawngaih takin min tanpui rawh,” a ti a. Chuta tanga dārkār hnih vêlah chuan tân in aţang chuan an chhuahtîr a, mahse thu zawh leh tûra a tûka rawn inreport leh tûrin an hrilh nghâl a.

Nî tin hian Prabha-i chu pulis station-ah a inreport ziah a. Thil hriat thar eng emaw an neih apiangin amah chu an zâwt zêl a. Rûkrû an man apiangin, ani chu an enfiatîr zêl bawk a. Chutiang chuan kum khat chuang an tîhtîr thîn a ni. Prabha-i chuan a mumang kha a hrereng a, a chhûngte nêh Kristian biak inah an inkhâwm ta thîn a. Ni khat chu Adventist member pakhat hi Prabha-ite inah a lo lêng hlauh mai a. Isuâ chanchin zirpuiah a sâwm a. Chutianga Isuâ chanchin an zirlai chuan, Sabbath thûte pawh a sawi tel a, Prabha-i nuţapa chuan zawhna a siam ta hlui a. “Bible-in Sabbath nîa Pathian chibaibûk tûra thû min pêk laiin, engati nge Kristiante hian Sunday nî an serh zawk sî?” tiin a zâwt a. Adventist pa chuan Sabbath hi Pathianin khawvêl a siam laia din a nih tawh dân te, Thupêk Sâwm hmanga nemngheh nawn a nih dân te, Isua pawhin a serh a, Ani thih hnûah pawh serh zui zêl a nih dânte chu a hrilh a.

Chuta tanga kâr rei vak lovah chuan Adventist-te chuan Prabha-ite chhûngkua chu beihpui thlâk inkhâwmna lo tel vê tûrin an sâwm a. Anni pawhin rem an ti tlâng a, thianta sâwmin an rawn inkhâwm ta ngêi a. A tâwpah chuan Prabha-i leh a chhûngte chuan baptisma an chang ta a ni.

Prabha-in baptisma a chan hnû deuh lawkah chuan a pî thattû misual ho chu man an ni a. Pulis ho chuan Prabha-i chu an enfiatîr a. Chûng rûkhmang chhûngte leh an nupuite chuan Prabha-i leh a chhûngte chu chûng tâng hote tawngţaisakna nei tûrin an sâwm a. Chûng ho chu kum khat an tântîr a. Mi sual pariat zînga parukte chuan Isua chu LALPÂ-ah an pawm a, an zînga pakhat phei chu lay preacher-an a tâng ta hial a ni. Kristiana inpe vê duh lo mi seh hel pahnihte erawh chu râpthlâk takin an thi ta a ni.

Prabha-i buaina tawh zârah thil thâ a lo chhuak a. An chhûngkuain Isua an rinpah a, rûkhmante an lo piangthar a, amah Prabha-i pawh Bible worker-ah a tâng mêk a ni.

Prabha Mamidi hi Vizianagaram-ah chêngin, Pathian rawng a bâwl mêk.